

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารและการใช้หลักสูตร และเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 80 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 14 คน นักเรียน จำนวน 35 คน ผู้ปกครอง จำนวน 26 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มุ่งเน้นเลือกเฉพาะผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาได้มากและตรงประเด็นตามเป้าหมายของการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระจำนวน 5 คน ครูผู้สอนคือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา นักเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 และผู้ปกครอง ได้แก่ พ่อ แม่ หรือผู้ดูแลบุตรหลานของนักเรียน โดยการใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยสามารถได้ข้อมูลและเรียนรู้ตามประเด็นที่ศึกษา จนนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ จำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม (Check list) และปลายเปิด(Open-ended)สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษา การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการบริหารหลักสูตรและการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากรในสถานศึกษา การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อื่นๆ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ผู้ใช้

หลักสูตร การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครอง และชุมชน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถาม (Check list) และปลายเปิด(Open-ended) สำหรับครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงาน จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ ภาระอื่นที่ท่านได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หรือด้านงานสอน ประกอบด้วย การทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ และอายุ แบบสอบถาม (Check list) และปลายเปิด(Open-ended)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านโรงเรียน 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านนักเรียน ในการให้คะแนนแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ระดับความพึงพอใจ โดยตัวเลข 5, 4, 3, 2 และ 1 มีการให้คะแนนดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ให้ระดับคะแนน 5 คะแนน
พึงพอใจมาก	ให้ระดับคะแนน 4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ให้ระดับคะแนน 3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	ให้ระดับคะแนน 2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ระดับคะแนน 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี หลักการ และแนวความคิดต่างๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ด้านงานบริหารหลักสูตรและการสอน ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องกัน (Index of Concordance = IOC) ซึ่งตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนำแบบให้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีดังนี้

1. รศ.ดร. บุญมี เณรยอด อดีตประธานสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. อาจารย์ ดร.พัชรี ปิยภักดิ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีและอาจารย์

3. อาจารย์ ดร. พงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

5. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสอบถาม

6. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในลำดับต่อไป

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรและการสอน ทำการทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องกัน (Index of Concordance = IOC) ซึ่งตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนำแบบให้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีค่าเป็นไปได้ 3 ค่า คือ

+1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง

0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

-1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้ไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีดังนี้

รศ.ดร. บุญมี เณรยอด อดีตประธานสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.พัชรี ปิยภักดิ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีและอาจารย์ ดร. พงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ตรวจสอบและให้คะแนนมีค่าความถูกต้อง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (IOC) ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.95 จากคำถามทั้งหมด

60 ข้อ สำหรับครูผู้สอน(IOC) ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.92 จากคำถามทั้งหมด 34 ข้อ และสำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง(IOC) ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.90 จากคำถามทั้งหมด 40 ข้อ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ยอมรับ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่นตามแบบสัมฤทธิ์ ครอนบักอัลฟา (Cronbach's Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากท่านผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ในการให้ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ
3. หลังจากที่ได้ส่งแบบสอบถาม เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามรับแบบสอบถามกลับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามการเตรียมการบริหารหลักสูตรและการสนับสนุนการใช้หลักสูตร สำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ โดยหาค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการบริหารหลักสูตรและการสนับสนุนการใช้หลักสูตร นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หรือด้านงานสอน สำหรับครูผู้สอนโดยหาค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หรือด้านงานสอน นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

1.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 และผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ วิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยตั้งเกณฑ์ความหมายของค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายความว่า	พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	พึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	พึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	พึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	พึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่(Frequency) หาค่าร้อยละ(Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC (Statistical Package for Social Science) เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย